

Neodkladná péče u poraněných dětí

**Vladimír
Bartl**

Hlavní sdělení

- **Identifikovat unikátní anatomické a fyziologické charakteristiky dětí, které přímo ovlivňují úrazový děj.**
- **Základní postupy při akutním ošetření dětských zraněných pacientů**
- **Zdůraznění významu upravení úrazů při snižování dopadu traumatu z dětství.**

Dětské úrazy

- Úmrtnost následkem úrazu předčí všechna ostatní úmrtí následkem jiných patologií.
- Anatomie, fyziologie a mechanismy způsobují odlišné druhy poranění.
- Mechanismy zranění jsou typické pro věk a stadium vývoje dítěte.
- **Neurologická a respirační nestabilita je daleko častější než nestabilita hemodynamická**

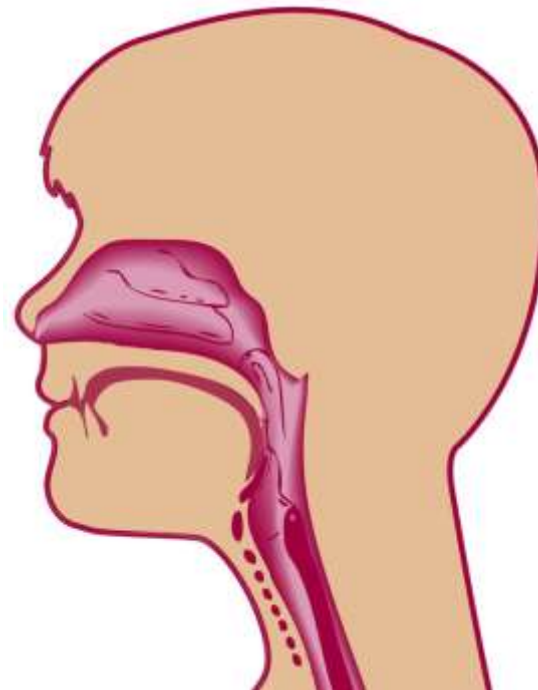

Anatomické rozdíly

Dýchací cesty

**Větší hlava,
menší čelist**

**Kratší, užší,
nálevkovité
dýchacích cest**

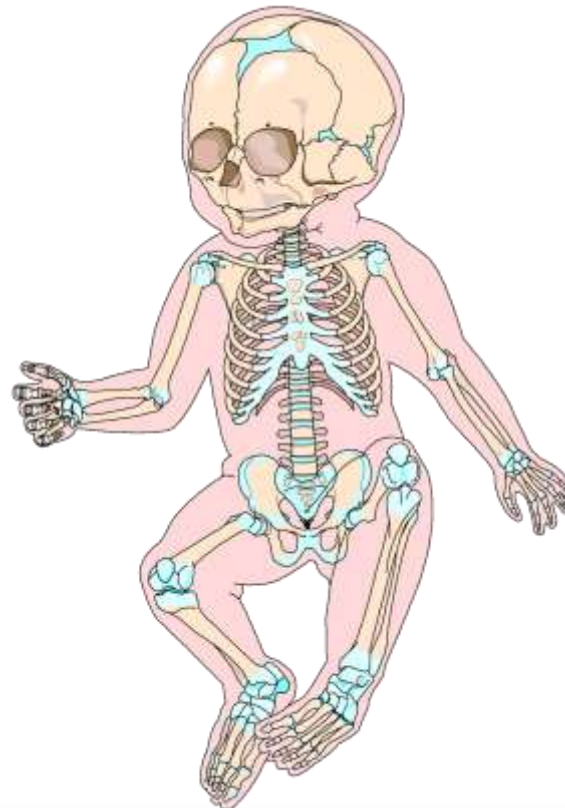

Anatomické rozdíly

Skelet

**Měkčí lebka,
otevřené fontanely**

Vývoj kostry

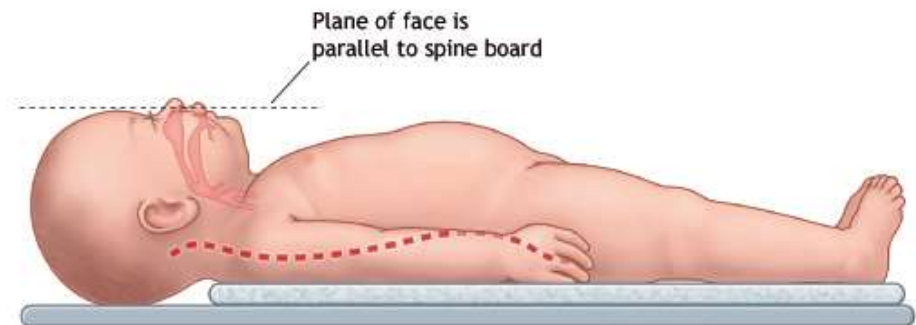
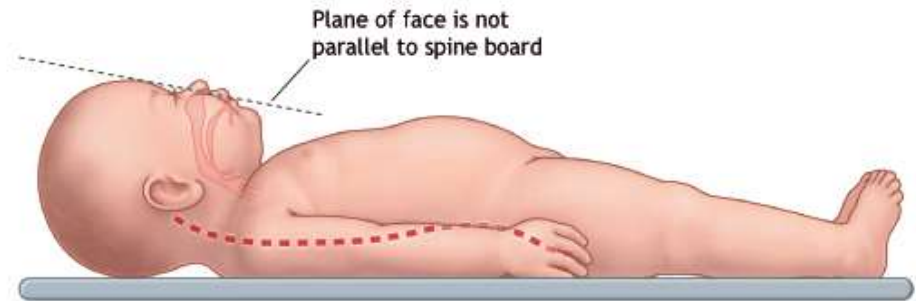

Anatomické rozdíly

Neutrální poloha

Prominující týlní hrbol u kojenců

Palcovou podložku pod trupem pro dosažení neutrální polohy

Anatomické rozdíly

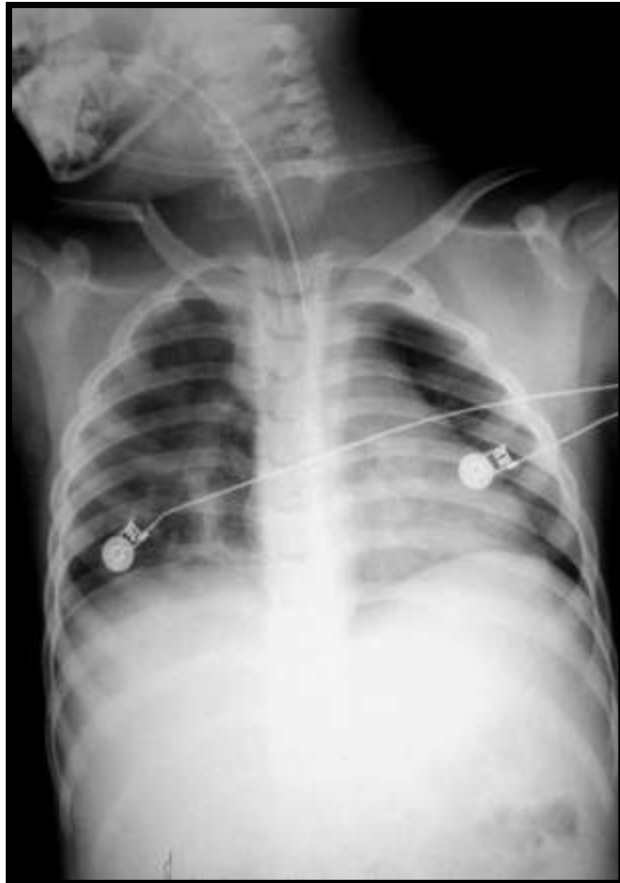

Krční páteř

- Měkká spinální ligamenta
- Klínovitý tvar přední části těla obratle
- Ploché fazety kloubů
- Pseudosubluxace
- **SCIWORA (Spinal Cord Injury Without Radiographic Abnormality)**
 - Až 4 dny zpoždění příznaků
 - Přechodné neurologické symptomy
 - Nutné další vyšetření

Anatomické rozdíly

Hrudník

- **Měkká poddajná stěna – plicní kontuze**
- **Vodorovný průběh žeber, mezižeburní svaly slabé**
- **Zlomeniny žeber poukazují na velké násilí**
- **Tenzní pneumothorax je špatně tolerován**

Anatomické rozdíly

Břicho

- Tenčí a měkčí stěna
- Nižší uložení jater a sleziny
- Výše lokalizovaný močový měchýř
- Jsou častější mnohočetná zranění

Dopad na fyziologické funkce

- **Životní funkce specifické pro věkové kategorie**
- **Menší objem krve**
- **Snížená funkční reziduální kapacita**
- **Intenzivní kompenzační reakce**
- **Omezená kardiopulmonální rezerva**
- **Náhlé zhoršení**

Dopad na fyziologické funkce

Vitální funkce

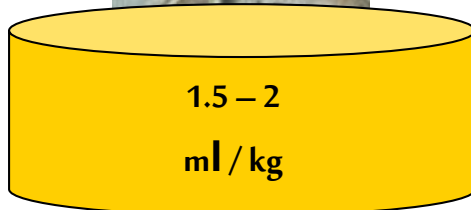
Funkce	0 – 2 let	3 – 5 let	6 – 12 let
Srdeční frekvence	< 150 - 160	< 140	< 100 - 120
Krevní tlak	> 60 - 70	> 75	> 80 - 90
Dechová frekvence	< 40 - 60	< 35	< 30

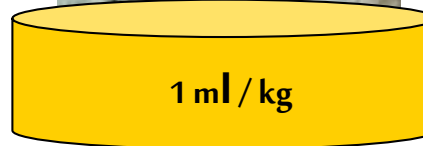
Dopad na fyziologické funkce

Denní diuréza

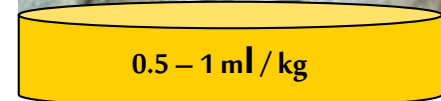
0 – 2 let

3 – 5 let

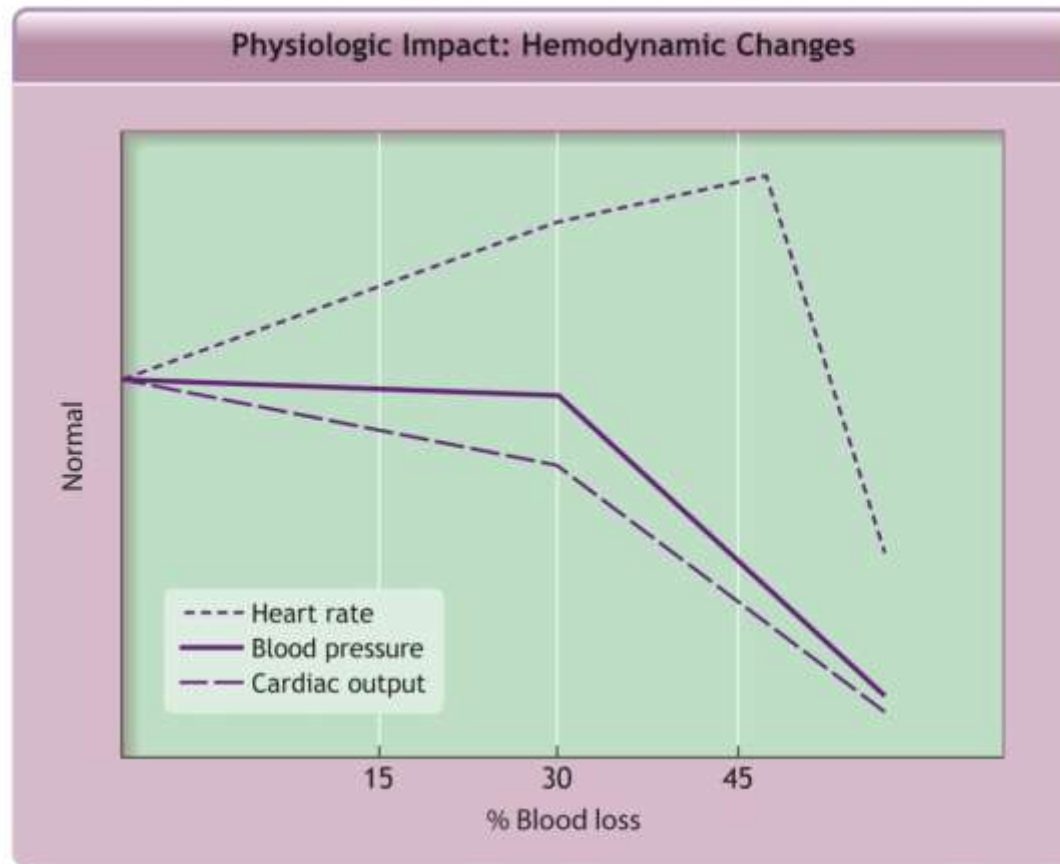

6 – 12 let

Dopad na fyziologické funkce

Dopad na fyziologické funkce

Jaké fyziologické rozdíly musí být respektovány při ošetřování zraněných dětí?

Termoregulace

- **Větší povrch tělní v poměru k hmotnosti**
- **Tenší kůže**
- **Menší izolační vlastnost podkoží**

Prevence hypotermie!

Klíčové rozdíly

<i>Rozdíl</i>	<i>Klinický dopad</i>
Větší jazyk	Více obturuje cesty
Vysoký hrtan	Rovná čepel laryngoskopu pro endotracheální intubaci
Větší okcipitální hrbol	Nutné podložení trupu
Zranění hlavy > zbytek těla	Neurologické a respirační příznaky > šok
Menší trup	Méně časté poranění hrudníku

Klíčové rozdíly

<i>Rozdíl</i>	<i>Klinický dopad</i>
Větší hlava	Častěji poranění mozku
Kompaktnější tělo	Typické mnohočetné poranění
Léky / tekutiny	Broselow® Tape
Měkčí kožní kryt	Zranění hlubších orgánů
Tenší kůže, méně tuku	Prevence hypotermie!

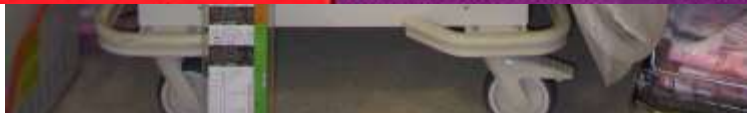
Broselow[®] Tape

D

PURPLE

9 KG	10 KG	11 KG	12 KG
RAPID SEQUENCE INTUBATION	RESUSCITATION	RAPID SEQUENCE INTUBATION	RESUSCITATION
PREMEDICATIONS	Epinephrine 1st Dose (1:10,000) 0.1 mg/1 ml	PREMEDICATIONS	Epinephrine 1st Dose (1:10,000) 0.1 mg/1 ml
Epinephrine 0.17 mg	Epinephrine High Dose/TT (1:1,000) 1 mg/1 ml	Atropine 0.21 mg	Epinephrine High Dose/TT (1:1,000) 1 mg/1 ml
Pancuronium N/A	Atropine 0.21 mg	Pan/Vecuronium N/A	Atropine 0.21 mg
(Defasciculating Agent) N/A < 20 kg	Sodium Bicarbonate 10 mEq	(Defasciculating Agent) N/A < 20 kg	Sodium Bicarbonate 10 mEq
Lidocaine 13 mg	Lidocaine 10 mg	Lidocaine 15 mg	Lidocaine 15 mg
Etomidate 25 mcg	Defibrillation	Fentanyl 32 mcg	Defibrillation
INDUCTION AGENTS	First dose 20 Joules	INDUCTION AGENTS	First dose 20 Joules
Etomidate 2.5 mg	Second dose (may repeat) 40 Joules	Etomidate 3.2 mg	Second dose (may repeat) 40 Joules
Propofol 17 mg	Cardioversion 10 Joules	Ketamine 21 mg	Cardioversion 10 Joules
Vecuronium 2.5 mg	Adenosine	Midazolam 3.2 mg	Adenosine
Etomidate 25 mg	1st Dose 1 mg	Propofol 32 mg	1st Dose 1 mg
PARALYTIC AGENTS	2nd Dose If Needed 2.1 mg	PARALYTIC AGENTS	2nd Dose If Needed 2.1 mg
Succinylcholine (give atropine prior) 17 mg	Amiodarone 52 mg	Succinylcholine (give atropine prior) 20 mg	Amiodarone 52 mg
Pancuronium 1.7 mg	Calcium Chloride 210 mg	Pancuronium 2.1 mg	Calcium Chloride 210 mg
Vecuronium 1.7 mg	Magnesium Sulfate 525 mg	Vecuronium 2.1 mg	Magnesium Sulfate 525 mg
Rocuronium 9 mg		Rocuronium 10 mg	
MAINTENANCE		MAINTENANCE	
Pancuronium/Vecuronium 0.9 mg		Pancuronium/Vecuronium 1 mg	
Etomidate 0.4 mg		Lorazepam 0.5 mg	

Klíčové rozdíly

<i>Rozdíl</i>	<i>Klinický dopad</i>
Větší hlava	Častěji poranění mozku
Kompaktnější tělo	Typické mnohočetné poranění
Léky / tekutiny	Broselow[®] Tape
Měkčí kožní kryt	Zranění hlubších orgánů
Tenčí kůže, méně tuku	Prevence hypotermie!

Typy zranění

Mechanismus	Model
Chodec	<u><i>Pomalý náraz</i></u> Zhmoždění měkkých tkání, poranění dolních končetin <u><i>Rychlý náraz</i></u> Hlava, trup, zlomeniny dolních končetin
Pasažér automobilu	<u><i>Nepřipoutaný</i></u> Hlava, obličej, páteř <u><i>Připoutaný</i></u> Komplex poranění pásem

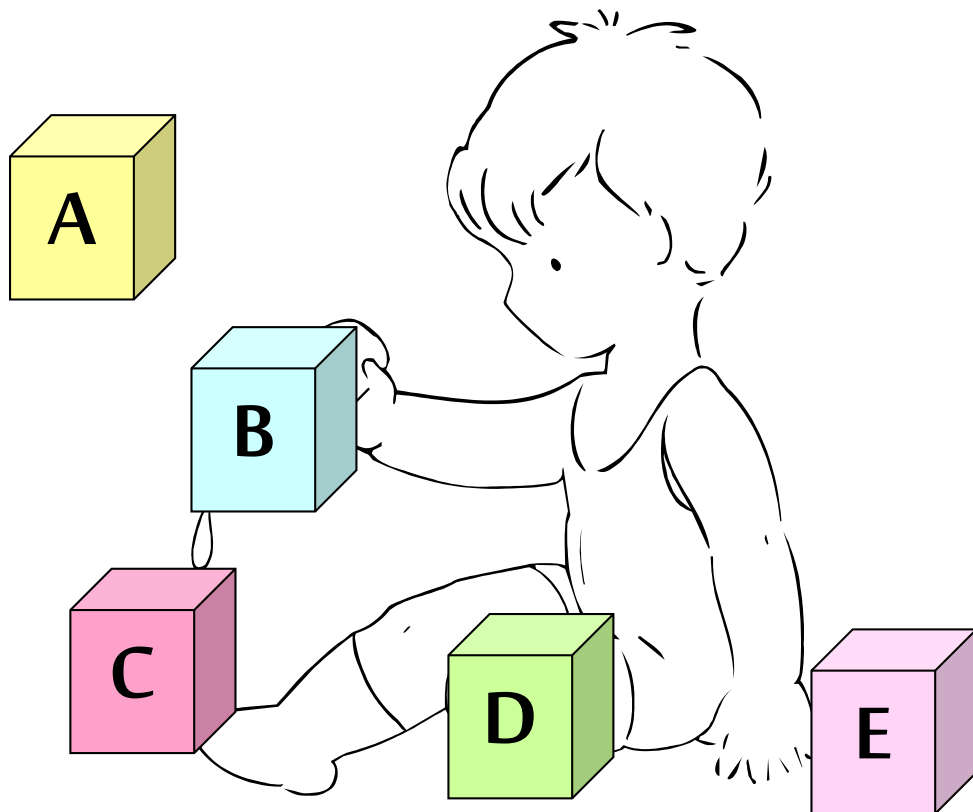

Typy zranění

Mechanismus	Model
Cyklista	<u>Bez helmy</u> Hlava, obličej, páteř, zlomeniny horních končetin <u>Řídítka</u> Játra, slezina, <u>pankreas</u>, duodenum
Pád	<u>Nižší</u> Zhmoždění měkkých tkání, zlomeniny horních končetin <u>Vyšší</u> Hlava, obličej, páteř, břicho, zlomeniny dlouhých kostí

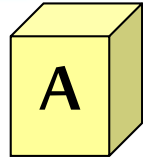
Akutní ošetření dětského úrazu

**ABCDE postup jako
u dospělých**

Průchodnost dýchacích cest

● Tracheální intubace

● Indikace

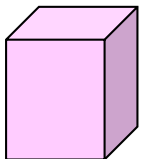
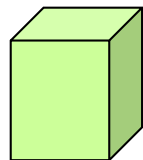
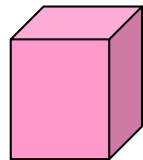
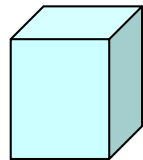
- GCS ≤ 8 , vážné poranění obličeje, dechová tíseň

● Medikace

- sedativa, myorelaxancia, Atropin (vagová odezva)

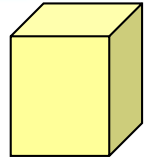
● Šíře kanyly odpovídá šíři malíku (věk+16/4)

● Zavedení NG sondy jako prevence aspirace

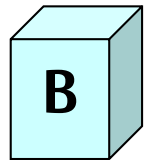

Akutní ošetření dětského úrazu

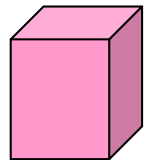
- **Obtížné dýchání**

- Zatahování jugula a mezižebří

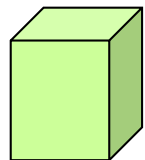

- **Predispozice k poraněním**

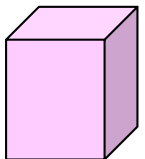
- Tenzní pneumotorax
- Kontuze plic bez zlomenin žeber

- **UPV**

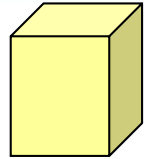
- **Sledovat odpady**

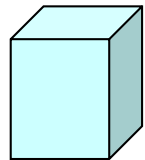
- 20 ml/kg nebo 2 ml/kg/h – indikace revize

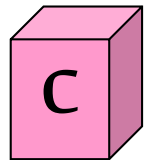
Akutní ošetření dětského úrazu

- **Krevní tlak je dlouho kompenzován**

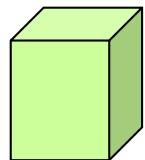

- **2x i.v. linka**

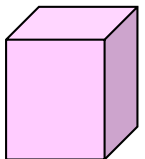
- **Alternativně preparace v. saphena m.**

- **Intraosseální přístup (tibie, distální femur)**

- **První podání 20ml/kg RL**

- **Zahřáté**

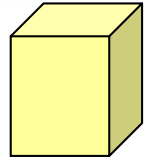

- **Opakujeme**

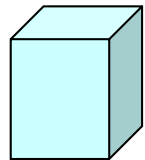
- **Při dalších ztrátách 0 negativní**

Akutní ošetření dětského úrazu

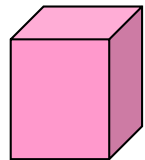

- **Hodnocení prostřednictvím GCS**

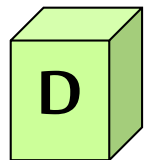

- **Tracheální intubace při hodnotě 8 a méně**

- **Plánování použití relaxancií – zaznamenat**

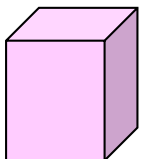

- **Podrobné vyšetření**

- **Poranění kalvy**

- **Vyšetření očí**

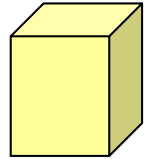

- **Nehybnost hlava – krk – hrudník**

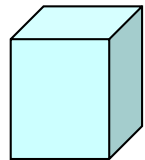
- **Manitol 2g/kg i.v. – doplňovat tekutiny!!!**

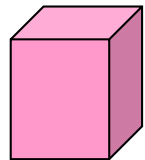
Akutní ošetření dětského úrazu

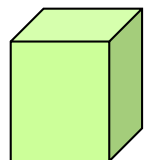
- **Kompletně svléknout a vyšetřit**

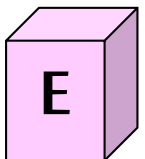
- **Prevence hypotermie**

- **Pozor na poranění dutých orgánů**

- **Často mnohočetná poranění**

- **Zajistit adekvátní transport**

Šok u dětí

- **Hemoragický**
 - Dlouho udržuje tlak (30% ztrát)
 - Náhlé zhroucení na pozadí hypoperfúze tkání
- **Neurogenní**
 - Typický je rychlý pokles periferní rezistence
 - Poranění míchy nebo kraniocerebrální poranění
- **Kardiogenní**
 - Zhmoždění srdce, tamponáda, VVV

Šok u dětí

- **Septický**
 - U dětí sekundárně se zpožděním
 - G - mikroorganismy
 - V úvodu hyperdynamická fáze
 - Zvýšení srdečního výdeje
 - Výrazný, rychlý puls
 - Vazodilatace periferie a splachnika
 - V úvodu hyperdynamická fáze
 - Následuje pokles EF a periferní vazokonstrikce

Úskalí

Úskalí

- **Krátká trachea: intubace do hlavního bronchu**
- **Snadné ucpání endotracheální roury**
- **Klamná prezentace hypovolemického šoku**

Úskalí

Úskalí

- **Obtížný intravenózní vstup u dětí < 6 let**
- **Nepoznané poranění dutých orgánů**
- **Obtížné zjištění muskuloskeletálního zranění**

Zneužitě dítě

Jak poznám úmyslné zranění?

Anamnéza

- Nejasnosti
- Opoždění péče
- Opakovaná zranění
- Neadekvátní reakce
- Zanedbávání péče

Klinický nález

- Různě staré hematomy
- Oboustranný subdurál. hematom
- Krvácení do sítnice
- Zlomeniny pažní a stehenní kosti
- Neobvyklé a kontaktní popáleniny

Injury Prevention ATLS®

Prevention ABCDEs

- **A**nalyze injury data
- **B**uild local coalitions
- **C**ommunicate the problem
- **D**evelop prevention activities
- **E**valuate program interventions

Celostátní dětský úrazový registr

Koordinační centrum prevence dětských úrazů

Souhrn

- **Základní principy jsou shodné s dospělými.**
- **Jsou modifikovány fyziologickými, anatomickými a mechanickými rozdíly.**
- **Chirurga přivolat dříve!**
- **Vždy zvažovat možnost úmyslného úrazu.**
- **Prevence úrazů!!!!!!!!!!!!!!**